NORSKE FUND AF COLEOPTERA.

AF

Overlærer AXEL C. ULLMANN Christiansand.

I Hr. Kaptein GRILLS fortræffelige katalog har nordiske koleopterister faaet et udmerket hjælpemiddel til faunistiske studier. Med fuld ret gaar Hr. GRILL i sin fortale ud fra, at grunden til, at Norge i 1896 opviser indtil 1000 arter færre end hvert af de övrige nordiske lande, er den, at studiet af insekterne har havt faa dyrkere i vort land. Med sin store udstrækning i Nord og Syd og sine rigt afvexlende lokaliteter vil Norge udentvivl komme de andre lande paa siden, saasnart det bliver fuldstændigere undersögt. Imidlertid kan jo nye bidrag til faunaen og til afgrændsningen af arternes norske omraade bekvemt offentliggjöres gjennem Entomologisk Tidskrift som tillæg til Hr. GRILLS katalog.

Det var dette, jeg vilde forsöge, saavidt jeg har noget nyt at meddele. En og anden biologisk iagttagelse lader jeg löbe ind med.

1.

Cicindela campestris L. Under den varme og lange sommer 1897 iagttog jeg anden generation af denne carnivor, som ellers er saa typisk for de förste dage af forsommeren. Det var ved Christiansand den 25:de August paa klipper i solstegen.

Cicindela sylvatica L. Hverken ved Kragerö eller Christiansand gaar denne art helt ud til havet, uden ganske undtagelsesvis. Men en mils vei inde i landet optræder den begge

steder. — Paa de sandige bredder af Totakvand i Thelemarken har jeg taget en lysere, brunlig varietet.

Nebria Gyllenhali SCHH. Denne arts norske udbredelse sætter GRILL mellem Nordkap og Modum. Frk. I. RYTTER har medbragt exemplarer fra den russiske Murmankyst, Adjunkt EDV. ELLINGSEN fra Laxelven i Finmarken. Den er udbredt og almindelig söndenfjelds ned til Christiansands omegn, men gaar ikke helt ud til havet. Den findes saaledes ikke omkring staden Christiansand; men reiser man f. ex. et par stationer op ad Sætersdalsbanen, opdager man den saa at sige paa alle stenede vandkanter.

Varieteten *rufescens* STRÖM, har ELLINGSEN taget ved Laxelv og jeg paa Haukelid og Ulshaug i Hardanger. Ved Seljestad mellem Röldal og Odde mödes denne form og den normale.

Metabletus truncatellus L. Som eneste norske findested nævnes hos GRILL Gudbrandsdalen; men ELLINGSEN har fundet den ved Fredrikstad og paa Tjömö og jeg ved Kragerö, paa Jomfruland og i Siljord. Omkring Christiansand er den almindelig, ligeledes omkring Kragerö. Meningen er maaske, at dyret findes i Norge op til Gudbrandsdalen.

Dromius angustus BRULLÉ. Denne for Skandinavien nye art tog jeg ved Kragerö i 1896 og ved Christiansand 4 Juni 1897, hver gang kun 1 exemplar med haav i flugten. 6 Juli 1897 blev endnu 1 exemplar taget ved Christiansand af Student F. VALEUR.

Fra sidste halvdel af Februar, naar trærödderne blottes for sne, og ud igjennem maanederne Marts og April kan man ved Kragerö og Christiansand, under barken af trærödder, stadig finde: *Dromius agilis* F., *fenestratus* F. og *quadrimaculatus* L., i regelen alle 3 arter sammen. Men kun én gang har jeg, 6:te Juni, seet sidstnævnte art springe livlig omkring paa blomstrende hagtorn.

Dromius quadrinotatus Pz. er tagen ved Fredrikstad af Adjunkt ELLINGSEN og af Lærer TIDEMAND RUUD. Sidstnævnte fandt dyret nytaarsdag 1894 krybende paa aaben snebar mark.

Trechus discus F. funden ved Fredrikstad af ELLINGSEN.

Tachypus flavipes L. har ELLINGSEN taget ved Laxelv i Porsanger.

Bembidium lapponicum Th. Almindelig paa sandörene ved Laxelvens munding (Ellingsen).

Bembidium Hastii Sahlb. har jeg medbragt fra Espedalen.

Bembidium femoratum Sturm. Ellingsen har fundet den ved Fredrikstad og jeg ved Christiansand, men spredt.

Poecilus cupreus L. Forekommer ikke sjelden i Christiansands omegn; men ved Kragerö har jeg i löbet af 23 aar ikke kunnet finde et eneste eksemplar. Dr B. Lysholm bemerker (Vidensk. Selsk. Skrifter V. 1896), at det ikke forholder sig saa, at den er funden ved Trondhjem.

Pterostichus vitreus Dej. Funden af mig i Rauland i Thelemarken. Arten overskrider altsaa i Norge endog 60:de breddegrad mod syd.

Molops terricola F. kommer vist til at udgaa af Norges fauna. Den findes ikke i Christiania Universitets-Musæums Samling, i hvilken dog Siebkes fund er indlemmede.

Amara convexiuscula Msh. Forekommer paa öen Jomfruland ved Kragerö.

Amara apricaria Pk. Findes almindelig ved Christiansand og er af mig samlet mange steder söndenfjelds, af Ellingsen i Romsdalen og af Lysholm ved Trondhjem. Jeg skulde nærmest tro, at angivelsen hos Grill af dens forekomst i Norge: »Varanger 70°» er feilskrift for: »Norge til Varanger».

Amara patricia Duft. har jeg fundet i et enkelt exemplar ved Kragerö og i et andet ved Brevik.

Amara convexior Stph. Kragerö.

Amara nitida Sturm. Kragerö og Christiansand.

Amara lunicollis Schdte. Som foregaaende.

Calathus fuscus F. Af Ellingsen er den medbragt fra Espedalen. Den er efter Dr. Lysholm ikke funden ved Trondhjem.

Læmostenus terricola Hbst. I kjældere i Christiansand.

Olisthopus rotundatus Pk. er efter min erfaring et sjeldent dyr, som det kun en enkelt gang har lykkedes mig at komme over i Christiansands omegn paa tör, varm skovbund.

Anchomenus obscurus Hbst. Til de hos Grill anförte findesteder kan jeg föie: Kragerö og Christiansand. Desuden har Hr Warloe fundet den ved Dröbak og Dr. Sölsberg ved Larvik.

Europhilus piceus L. Flere findesteder er: Christiansand og Röldal. Ved Fredrikstad er den tagen af ELLINGSEN og Student A. WOLLEBÆK.

Ophonus puncticollis PK. er tagen af mig ved Kragerö.

Ophonus griseus PZ. ved Grimstad af Skolebestyrer TRÅEN.

Anisodactylus binotatus F. Varieteten *spurcaticornis* DEJ. har jeg kommet over ved Brevik og ved Christiansand.

Harpalus fuliginosus DUFT. findes ved Christiansand.

Acupalpus flavicollis STURM, tagen af mig ved Kragerö.

Chlaenius tristis SCHALL. Det af GRILL omtalte fund ved Kragerö af denne art bestod i et enkelt hunexemplar paa fugtig eng 17de Mai.

NOTIS.

Efter underdånig hemställan från Landtbruksstyrelsen har Kongl. Maj:t, enligt nådigt bref af den 8 december 1899, funnit godt medgifva, att af de medel, som blifvit ställda till Styrelsens förfogande för åtgärder till utrotandet af Löfskogsnunnan (*Ocneria Dispar* L.) dels ett belopp af 330 kronor 98 öre må användas till gäldande af kostnaderna för tryckning af den redogörelse för utrotningsarbetet, som assistenten vid Entomologiska Anstalten, d:r Y. SJÖSTEDT, till Landtbruksstyrelsen afgifvit; dels att 300 kronor må utbetalas till S. såsom godtgörelse för fullgörandet af det honom lämnade uppdrag rörande ifrågavarande utrotningsarbete samt för redogörelsens affattande.

Sven Lampa.